

UNIVERSITETET I OSLO

DEN NORSKE KIRKE
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

Dato: 27.04.2022
Deres ref.: 22/01043-1
Vår ref.: 2022/6765 BSCHJERV

Høringssvar fra Det teologiske fakultet om rekrutteringsstilling i Den norske kirke- prest under utdanning

Vi viser til Kirkerådets invitasjon av 07.03.2022 til å avgi høringsuttalelse. Vi takker for at det var mulig å gi utsettelse på høringsfristen.

Innledning

Det teologiske fakultet ser høringsnotatet som et tydelig uttrykk for Den norske kirkes vilje til å styrke innsatsen for å øke rekrutteringen til prestetjenesten. Fakultetet ser med glede på at Kirkemøtet har tydeliggjort teologisk kompetanse og utdanning som avgjørende for prestetjenesten gjennom vedtak av ny tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprest § 3. Fakultetet setter pris på den anerkjennelse som gis de teologiske studiestedene ved at den 6-årige teologiske utdanningen frem til cand.theol.-graden holdes frem som den normale kvalifisering for prestetjeneste.

Vi erfarer at stadig flere må være innstilt på etter- og videreutdanning i løpet av yrkeslivet, og noen ganger på utdanning til nye yrker. I denne situasjonen er det positivt at kirken ønsker å legge til rette for at dette også skal være mulig for dem som ønsker å gå inn i prestetjenesten. Det kan være særlig aktuelt for personer som gjennom sitt yrkesaktive liv har hatt andre stillinger i kirken, men også for andre.. Samtidig vil vi understreke at også for mange av disse, vil en full cand.theol.-grad være innenfor rekkevidde, og at det må være et kirkelig ansvar å motivere flest mulig til å ta 6-årig teologisk utdanning

Den foreslåtte ordningen som nå er ute til høring er et tiltak som kan føre til økt rekruttering til prestetjeneste. Fakultetet vil fastholde at denne ordningen ikke kan være det eneste, og at kirken, i samarbeid med de teologiske studiestedene, også må søke andre tiltak for å øke rekrutteringen til denne viktige tjenesten for kirken. Fakultetet deltar, i likhet med de andre studiestedene, i dette arbeidet.

Fakultetet er usikker på om det vil være riktig eller nødvendig å innføre en ordning som legger opp til fast tilsetning i prestestilling av søkere som ikke oppfyller kvalifikasjonskravene for tilsetning. Man setter da ordinasjonen til side, når man kan bli tilsatt som prest i fast stilling uten den. Det virker ikke teologisk gjennomtenkt nok. I et bispedømme vil det til enhver tid være behov for vikarer til å dekke opp permisjoner og sykefravær, og muligens vakanser i stillinger under utlysning. Dette vil kunne gi hjemmel for midlertidig

Det teologiske fakultet

Postadresse:
Postboks 1023 Blindern
0315 Oslo

Besøksadresse:
Domus Theologica
Blindernveien 9

Tlf: +4722850300
Faks: +4722850301
E-post:
postmottak@teologi.uio.no
www.tf.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

tilsetting. For mange av andrekarriere-studentene vil tilsetting i en periode av studiet kunne være nok til at det er mulig å gjennomføre studiet.

Det er ikke alle andrekarriere-studentene som fullfører studiene. Det er flere årsaker til dette, men alle er ikke av økonomisk art. Noen ganger blir utdanningsløpet for langt, i alt 180 studiepoeng og muligens en mastergrad. Andre ganger er omstillingen til studier for stor, og noen ganger er det ikke tilstrekkelig motivasjon eller evner. Sannsynligheten for at bispedømmene vil ende opp med fast ansatte som ikke har kvalifisert seg for ordinasjon, er forholdsvis stor. Skal disse da fortsette som prestevikarer eller skal de settes til andre oppgaver? Og vil disse blokkere for nye tilsetninger av vikarer? Det er etter fakultetets vurdering altfor stor risiko forbundet med en slik ordning. Fast tilsetting av «prester» som ikke fyller kravene for ordinasjon vil også være en økumenisk utfordring.

Vi ville anbefale Kirkerådet å utrede alternative løsninger.

Opprettelse og utlysning av PUU-stillinger

Fakultetet foretrekker alternativ 2 i forslaget. Det vil innebære en mindre risiko for bispedømmene å tilsette i PUU-stilling som så blir en prostiprest-stilling når kvalifikasjonene er oppnådd, enn å knytte tilsettingen til et bestemt sted. Det gir også bispedømmene en større fleksibilitet når det gjelder tjenestested og endringer i bispedømmets behov. Alternativ 1 forutsetter at øvrige prester i prostiet må dekke opp tjenester, eller at prostiet tilføres ytterligere ressurser. Det er grunn til å anta at prostiets øvrige prester allerede har vært i en situasjon der de har måttet dekke opp tjenester. Og hvis det var enkelt å tilføre ytterligere ressurser ville det kanskje ikke være behov for en PUU-stilling.

Fakultetet deler Kirkerådets vurdering av behovet for en enhetlig ordning. Det vil allikevel være behov for at bispedømmets/prostiets særskilte behov kan ivaretas, og en sentral instruks må gi rom for dette.

Målgruppe og kvalifikasjonskrav

Hvis Kirkerådet ikke ønsker å underminere den 6-årige profesjonsutdanningen frem til cand.theol.-grad er det avgjørende at PPU-ordningen utelukkende tas i bruk for andre-karriere studenter. For de ordinære teologistudentene er det andre tiltak som er mer aktuelle, og som vil virke rekrutterende til prestetjenesten. Sommervikariater og deltidsengasjement under studietiden er bedre egnede tiltak for denne studentgruppen.

I høringsutkastet legges det opp til at studiestedet skal bekrefte at studenten som vurderes ansatt i en PUU-stilling vil kunne kvalifisere seg med 2 års fulltidsstudier. Dette innebærer at det overlates til studiestedene å foreta vurderingen av søkerens kvalifikasjonskrav etter § 3 pkt 2 i Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester, og at kirken må legge denne vurderingen til grunn.

Fakultetets erfaring er at bakgrunnen til andrekarriere-studenter som ønsker å bli prest er veldig variert. Noen har ingen høyere utdanning, noen har bachelorgrad, noen har mastergrad og noen har doktorgrad. Det varierer like mye om de har utdanning innen teologi eller ei. De fleste har derimot erfaring fra kirkelig tjeneste, enten som frivillig eller ansatt. Felles er at fakultetet må lage individuelle planer for studier frem til kvalifisering for prestetjeneste. For en del av disse kan det være behov for en avklaring av muligheten for

tilsetting i en PUU-stilling før det bare gjenstår 2 års fulltidsstudier. Ordningen bør ta høyde for dette. Dette forutsetter nært samarbeid mellom studiestedene og bispedømmene.

Tilrettelegging i studieperioden

Som nevnt ovenfor krever denne ordningen tett samarbeid mellom studiested og bispedømme/prost. Fakultetet vil tilrettelegge undervisningen slik at den ikke forutsetter ukentlig nærvær ved fakultetet. Vi vil legge til rette for at deler av undervisningen kan foregå desentralt og digitalt. Denne tilretteleggingen vil gjennomføres uavhengig av om PUU-ordningen innføres.

Fakultetet er enig i at en gjennomsnittlig arbeidsmengde på 60 % muliggjør 50 % studieprogresjon. Vi støtter også at maksimal tid ikke bør overstige 4 år. Her må det imidlertid tas høyde for eventuelle permisjoner og sykmeldingsperioder.

Det er også rimelig at det innføres bindingstid.

Navn på ordningen

Kirkerådet mener at det er gode grunner til å finne annet navn enn «prest under utdanning», og har landet på «prestekandidat» og «prestekandidatstilling». Fakultetet vil bemerke at «kandidat» i norsk kontekst har en dobbel betydning. Det kan både bety at vedkommende er under kvalifisering for noe, slik det er i dette tilfelle, eller at vedkommende er kvalifisert, jf cand.theol.-graden. Ordinasjonsliturgien bruker også betegnelsen «kandidat i teologien» under fremstillingen av ordinanden.

Fakultetet vil understreke at det må være tydelig at den som ansettes i en slik stilling ikke er prest, men skal kvalifisere seg for prestedtjenesten. Det er derfor vektige grunner til å bruke en tittel som allerede er i bruk, prestevikar, som er kjent og som angir at vedkommende er i tjeneste, fordi det ikke har vært mulig å tilsette en prest i stillingen. Det gjenspeiler også realiteten i denne ordningen. Den som tilsettes i en slik stilling er ikke prest før vedkommende fyller kvalifikasjonskravene og biskopen har funnet at det er grunnlag for ordinasjon.

Med hilsen

Tone Vold-Sarnes
fakultetsdirektør

Bjørn Erik Høvik Schjerverud
seksjonssjef studier

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandler:

Bjørn Erik Høvik Schjerverud, b.e.h.schjerverud@teologi.uio.no